

KUN KOIRA KUOLEE osa II

KUOLLEELLA KOIRALLA ON ANNETTAVAA

Koiran elinikä on keskimäärin paljon lyhyempi kuin ihmisen. Koiran ottaessaan onkin syytä tiedostaa, että siitä joutuu joskus myös luopumaan. Rakkaan lemmikin menettäminen on aina järkytys. Tapaturmaiseen kuolemaan on vaikea varautua, ja koiran vakava sairaus saa omistajan kyselemään itseltään, onko jo aika luopua. Aina ei koiran kuolemalle löydy selkeää syytä. Tässä artikkelissa pohditaan kuolinsyyn selvittämisen merkitystä ja käytäntöjä.

Kääpiösnautseria on pidetty pitkäikäisenä rotuna, ja Kääpiösnautseri-lehdissä onkin esitelty monia hienoja veteraanikäppänoitä. Kennelliiton jalostustietokannan kuolinsyytilaston mukaan kääpiösnautserin keskimääräinen elinikä on kuitenkin vain vähän alle 10 vuotta. Tietoja on kerätty vasta niin vähän aikaa, että vertailukohtaa esimerkiksi 30 vuoden takaa ei löydy, mutta tuntuma on se, että keski-ikä olisi madaltunut. Toisaalta myös eläinlääketiede on kehittynyt, joten monet sairaudet ja koiran kipu tunnistetaan nykyään paremmin kuin ennen. Näin ollen kynnyks koirasta luopumiseen on ehkä madaltunut – vaikka toisaalta nykyään pystytään hoitamaan joitain aikaisemmin kuolemaan johtaneita sairauksia, jolloin keskimääräisen eliniän voisi olettaa nousevan.

Yllättävän sairauden tai kuoleman hetkellä, keskellä shokkia ja surua, on raskasta ryhtyä ajattelemaan, olisiko koiralla jotain annettavaa vielä kuoleman jälkeen. Ihmisen äkkikuoleman kohdallahan omaisten ei tarvitse miettiä asiaa, vaan ruumiinavaus on selviö. Syynä ei tarvitse olla esim. rikosepäily, vaan avaus tehdään jo lääketieteen takia. Näin sairauksista ja niiden syistä saadaan lisää tietoa, ja niiden hoitoa pystytään keittämään.

Samana toivoisi olevan käytäntö koirien kohdalla. Perinnöllisten sairauksien torjumiseksi voi kotieläinpuolella tehdä enemmän kuin ihmisten kohdalla – yleensähan ihmiset päättävät, mitkä koirat parituvat keskenään. Lisäksi nopeasti kehittyvä geenitutkimus hyötyy niin elävistä kuin kuolleista koirista. Onkin syytä muistaa toimittaa ennen lopetusta otettu verinäyte koiragenetiikan tutkimusryhmälle. Aiheesta lisää tuonnempana.

Raadollista tekstiä

Alla oleva on kylmän asiallista tekstiä, josta kuitenkin selviää käytännön asioita mietintämyssyyn jo hyvissä ajoin ennen tilannetta, johon toivottavasti ei koskaan joudu.

Jos koira kuolee yllättäen itsestään tai se joudutaan lopettamaan, eikä kuolinsyy ole selvä, omistaja voi lähettää koiran joko suoraan tai eläinlääkäriin kautta tutkittavaksi Elintarviketurvallisuusvirasto Eviraan. Koirien ruumiinavauksia tehdään myös Helsingin yliopiston Eläinlääketieteellisen tiedekunnan patologian laitoksella. Jos päätät lähettää koirasi avaukseen, on valmisteluja hyvä tehdä etukäteen. Koiran lopettaminen ja ruumiin lähettäminen kannattaa mahdollisuuksien mukaan ajoittaa alkuvuokseen, jotta paketti ei jää tavarantoimittajan varastoon viikonlopun tai arkipyhän takia. Varsinkin lämpimänä aikana voi olla syytä tehdä jäähdyttäminen lähelle 0 astetta. Eläinlääkäriin kanssa voi myös sopia siitä, että hän tekee avauksen ja

lähettää tarvittavat näytteet patologille. Jos koiralle haluaa esim. yksittäistuhkauksen, kannattaa selvittää, onko se mahdollista, jos ruumis lähetetään patologille kokonaisena.

Evira

Eläimet tutkitaan pääsääntöisesti samana päivänä, kun ne saapuvat laboratorioon. Siksi on välttämätöntä, että lemmikkieläimen mukana ovat ohjeet siitä, miten omistaja haluaa lemmikkinsä tuhkatavan. Vaihtoehtoina ovat maksuton hävitys ao. laitoksessa tai maksullinen yksilö- tai yhteistuhkaus siihen erikoistuneessa yrityksessä. Tutkittuja eläimiä tai eläimen osia ei voida toimittaa omistajalle takaisin sellaisenaan haudattaviksi. Ruumiinavaukseen tulevat kokonaiset kuolleet eläimet voidaan joko tuoda Eviran toimipisteeseen tai lähettää Matkahuollon kautta pikarahtina. Matkahuollon pakkaamisohjeet löytyvät Matkahuollon kotisivuilta http://www.matkahuolto.fi/fi/pakettipalvelut_yksityisille/pakkaa_oikein/pakkausohjeet/index.html.

Käytännön pakkaamisohje on Eviran kotisivuilla <http://www.evira.fi/portal/fi/elaimet/elainten+terveys+ja+elaintaudit/naytteenotto-+ja+lahetysohjeet/pakkaus-+ja+lahetysohjeet/pakkaaminen+kaytannossa/>

Lähettäjä vastaa aina Eviraan lähettämiensä näytteiden lähetyskuluista, ellei muuta ole säädetty. Mukana tulee olla asianmukaisesti täytetty lähete. Näytteet on hyvä lähettää alkuvuokosta, jotta ne eivät mahdollisten toimitusten viivästymisen johdosta jää tavarankuljettajan varastoon viikonlopun tai juhlapyhien ajaksi.

Koirien ruumiinavaukset on keskitetty Eviran päätoimipaikkaan Helsinkiin, jonne. Matkahuollon kautta lähetetyt näytteet toimitetaan kahdesti päivässä (klo 9 ja 13). Osoite on

Evira
Mustialankatu 3
00790 Helsinki

Yliopistollinen eläinsairaala Helsinki, Viikki

Kaikki eläinsairaalassa hoidon aikana ennalta-arvaamattomasti kuolleet potilaat toimitetaan patologille kuolinsyyn selvittämiseksi. Ensisijaisesti obduktio suoritetaan Eläinlääketieteellisen tiedekunnan Peruseläinlääketieteen laitoksella. Omistajan, hoitovastuussa olleen eläinlääkärin tai yksikön johtajan aloitteesta obduktio voidaan myös suorittaa Evirassa.

Eläinlääketieteellinen tiedekunta tarjoaa diagnostista palvelua myös muille kuin eläinsairaalan asiakkaille. Näihin palveluihin kuuluvat kotieläinten ruumiinavaus ja kuolinsyyn selvitys sekä kudoksenäytteiden tutkiminen ja näytteiden tulkinta. Lausunto voi olla englanninkielinen, mutta se käännetään pyydettyäessä.

Jos eläin luovutetaan Eläinsairaalaan opetus- ja tutkimuskäyttöön, yhteistuhkauksen osuutta ei veloiteta eutanasiatoimenpiteen lisäksi. Tutkittavat näytteet tai ruumiin lähettää eläinlääkäri. Mukaan täytetään lähete, joka löytyy Helsingin yliopiston kotisivuilta <http://www.vetmed.helsinki.fi/vetbio/patologia/diagnostiikka.html>.

Koirangeenit.fi

Koiragenetiikan tutkimusryhmä ei saa automaattisesti ruumiinavauslausuntoja, mutta jos koira on avattu Helsingin yliopiston patologian laitoksella, sen tutkimustulokset ja mahdolliset kudospätytteet ovat omistajan suostumuksella koiragenetiikan tutkimusryhmän käytettävissä. Koirasta olisi hyvä toimittaa ennen lopetusta otettu verinäyte koiragenetiikan tutkimusryhmälle, mikäli se vain on mahdollista. Patologialla ei automaattisesti kerätä DNA-näytteitä.

Jos koirasta on jo näyte Koirien geenitutkimuksen DNA-pankissa, pyydetään omistajaa ilmoittamaan koiran kuolemasta ja ruumiinavauksesta heti tutkimusryhmälle. Jos mahdollista, myös kopio ruumiinavauslausunnosta liitetään mukaan. Ilmoitus tehdään osoitteeseen lgl-kyselyt@helsinki.fi.

Kennelliiton jalostustietokanta Koiranet

Kennelliiton Omakoira-palvelussa omistaja voi ilmoittaa koiran kuolemasta ja kuolinsyystä. Samalla lisätietoihin voi tallentaa myös koiran mahdolliset muut sairaudet. Nämä tallentuvat koiran omiin tietoihin ja näin myös kaikille julkiseen Jalostustietojärjestelmään. Tiedot ovat arvokkaita myös koiran kasvattajalle hänen suunnitellessaan jalostustyötään. Tiedot luovuttamalla omistaja voi auttaa koko rodun terveysominaisuuksien parantamisessa.

Omakoira-palvelua voivat käyttää Kennelliiton jäsenet, joilla on omat verkkopankkitunnukset. Jaetun tilin verkkopankkitunnukset eivät käy. Eläinlääkärilausunnon voi myös toimittaa paperisena tai skannattuna sähköpostilla Kennelliittoon.

Kääpiösnautserikerho

Kääpiösnautserikerhon jalostustoimikunta kerää tietoja koirien kuolinsyistä ja niihin johtaneista sairauksista. Tietojen mukana on hyvä toimittaa eläinlääkärin paperit, joista selviää oireiden alkamisaika ja sairauden eteneminen. Varsinkin tiedot perinnöllisiksi katsottavista sairauksista ovat tervetulleita. Koska Kennelliitto kuitenkin julkaisee kuolinsyyt kaikille avoimessa omassa tietokannassaan, on suositeltavaa toimittaa tiedot kuolinsyystä ensisijassa sinne. Toivottavasti Kennelliitto pian pystyy julkaisemaan myös elossa olevien koirien terveystietoja. Kääpiösnautserikerholle voi tiedot toimittaa osoitteeseen jalostustoimikunta@sksk.fi

Suuren surun keskellä voi jopa saada lohtua ajatuksesta, että rakkaalla lemmikillä voi olla paljon annettavaa vielä kuoleman jälkeenkin. Ainakaan se ei siitä kärsi.

Inka Vaskimo